

Buitenlandsche Berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 29 april. Naar luid van tijdingen uit Weenen, zou eene gedeeltelijke verandering van het kabinet op handen zijn. Graaf Hartig zoude het ministerie van Binnenlandsche Zaken, de heer von Fiquelmon van Buitenlandsche Zaken, de prins von Schwarzenberg het voorzitterschap zonder portefeuille aanvaarden. Dit zoude eene verandering in den geest der restauratie zijn. Ook zoude een comité van censuur gedurende den staat van beleg opgericht worden, terwijl besloten is, dat deze staat van beleg, zoowel te Weenen als te Praag, voor onbepaalde tijd zal voortduren.

— Nopens de telegrafische linie van hier naar Bazel, vernemen wij, dat zij in verband zal gebragt worden met eene gelijksoortige linie over Straatsburg naar Parijs, alsmede met eene andere over Heidelberg naar Stuttgart en Munchen en van daar over Salzburg naar Weenen en Triest. Voor Frankfort moeten uit deze onderscheidene verbindingen groote voordeelen ontstaan.

— Te Neufchatel wil men den beruchten Mazzini gezien hebben. Zonderling genoeg beweert men, dat de Badensche regering van de zijde der Fransche politie verwittigd is geworden, dat de hoofden der roodrepublikeinsche partij in Frankrijk met de partij van beweging in de zuidwestelijke provinciën van Duitschland, in verband staan.

— In Ueberlingen (Baden) is voor eenige dagen herhaalde malen op Pruisische schildwachten geschoten, zonder dat men de daders heeft kunnen ontdekken.

PS Zoo even wordt in onze politieke kringen stellig verzekerd, dat op verlangen van Pruisen, Oostenrijk toegestemd heeft om de bondscommissie nog voor den tijd van twee maanden in stand te houden, mits Pruisen het plan opgeve om een congres te Gotha bijeen te roepen.

Frankfort, 30 april. Het gerucht verspreidt zich, dat de veroordeelden ter zake van den moord Lichnowsky-Auerswald uit hunne gevangenis ontsnapt zijn. Dit berigt vereischt bevestiging.

— De te Hanau veroordeelde Ludwig, Georg en Pflug, als medepligtigen aan den moord op Lichnowsky en v. Auerswald, hebben zich in cassatie voorzien tegen het over hen gevende vonnis. Langs dezen weg is echter weinig op eene vermindering van straf voor hen te hopen.

— Te Bingen is in den afgelopen nacht in de tabaks-fabriek van Gräff een vreeselijke brand uitgebarsten, die door den wind zeer snel toenam en een 50tal huizen in de asch legde. Ten 9 ure ging van Mainz eene stoomboot derwaarts om hulp te brengen.

PS. Volgens latere berigten woedde de brand nog op eene vreeselijke wijze. Meer dan 100 huizen waren reeds in de asch gelegd. Men vreesde voor de geheele stad.

Hamburg, 29 april. Brieven uit Kopenhagen be- tonnen zich zeer tevreden met den uitslag der door den Koning aan de Sleeswijk-Holsteinsche afgevaardigden verleende audientie. Men beschouw het als een blijk van een verzoenende geest; zelfs spreekt men van het eens worden nopens zekere hoofdpunten. De heer Prehu brengt voorstellen aan het stedehouderschap mede en wordt eerstdaags weder te Kopenhagen verwacht.

Erfurt, 30 april. Gisteren heeft de raad van bestuur beraadslaagd over hetgeen hij verder doen zou en over zijne verplaatsing naar Berlijn, welke binnen acht dagen zou plaats hebben. De groothertog van Saksen-Weimar kwam heden hier aan, om met den heer v. Rudowitz een onderhoud te hebben.

Berlijn, 29 april. Volgens de Nat. Ztg. hebben alle militairen order bekomen, om onmiddellijk de Duitse kokarde af te leggen, op straf van drie dagen arrest voor die soldaten, welke later met deze kokarde mogten gezien worden. Als grond voor dezen in het oogvallenden maatregel, die toevallig te gelijk met de sluiting van het Erfurter parlement plaats heeft, wordt opgegeven besparing van kosten.

— De Oostenrijksche troepen die in de nabijheid der Pruisische grenzen gestationneerd waren, hebben eene rugwaartsche beweging gemaakt; volgens geloofwaardige berigten hebben zich ook de Russische troepen weder in het binnenste van Polen teruggetrokken.

ENGELAND.

Londen, 30 april. In de zitting van het hoo- gerhuis van heden, werd op voorstel van den graaf van Carlisle besloten, tot de tweede lezing van de bill, strekkende om de administratie der justitie in Ierland sneller en minder kostbaar te doen werken, terwijl zij tevens meer waarborgen voor de algemeene veiligheid zou aanbieden. De markies van Westmeath verlangde eene inzage en mededeeling van de regering te ontvangen, van de documenten, betrekking hebbende op de voorschotten aan grondeigenaars in Ierland gedaan, voor werkzaamheden ter verbetering van hunne bezittingen. De redenaar beklagde zich over de slechte directie aan deze zaak gegeven, en zeide, dat zij ten deele haar doel

gemist had door de hinderpalen, die de beambten der regering haar in den weg hadden gelegd. Na eene korte discussie vereenigde zich het huis met den laatsten spreker en ging daarna uiteen.

— Uit de jongste Noord-Amerikaansche berigten trekken wij het volgende:

Op den 17den had de behandeling der slavenquaestie bij den senaat aanleiding gegeven tot zulk een vinnigen twist tusschen de HH. Benton en Foote, dat deze laatste een pistool uit den zak haalde en daarmede op den ander aanlegde. Foote werd ter- stond ontwapend en in staat van beschuldiging gesteld. Het gouvernement van den generaal Taylor geraakte sterk in discredit; de partij, die hem aan het bewind heeft geholpen, gevoelde deswege reeds groot berouw. Het doodvonnis van professor Webster zoude, naar het zich liet aanzien, eerstdaags ten uitvoer worden gelegd. Te New-York wilde men weten, dat in de zuidelijke en westelijke staten wederom eene expeditie tegen Cuba werd voorbereid; de generaal Lopez was reeds werkelijk naar St. Domingo gestevend. Bij het Mexikaansche congres was een voorstel, om de doodstraf wegens staats-misdrijven af te schaffen, verworpen.

Uit Californie luiden de berigten omtrent het goud- delven even gunstig als vroeger; men verzekert dat dit jaar voor 30 miljoen dollars zal worden uitgegraven. Uit Michigan zijn niet minder dan 600,000 mannen voornemens dorwaarts te trekken; ook in Indiana, Illinois, Missouri en Wisconsin heerscht dezelfde koortsachtige lust om zich naar het goud- land te begeven; deze landverhuizing zal in die staten in onderscheidene opzichten momentanele ongele- genheid veroorzaken.

BELGIE.

Brussel, 3 mei. Al de vooruitzichten zijn nogmaals vernietigd door den uitslag der stemming die maand- dag te Parijs gesloten werd. Niet slechts is de be- noeming van den heer Leclerc mislukt, maar de heer Eugène Sue is gekozen met eene meerderheid welke betrekkelijk grooter was dan die welke de kandidaten derzelfde partij den 10den maart had- den bekomen. Het officiële resultaat zal eerst mor- gen op het plein van het stadhuis worden afgekondigd, maar reeds maandag avond was het te Parijs bekend, en de onbeduidende wijzigingen in de cij- fers; die de officiële telling der stemmen zal kunnen aanbrengen, zullen niets veranderen aan de betee- kenis en de strekking van deze betreurenswaardige keus.

Echter heeft zij niet zulk eenen grooten indruk ge- maakt als de verkiezing van den 10den maart. Schoon op de beurs eene aanzienlijke daling het gevolg daarvan was, was de panische schrik te Parijs minder groot. Doch dit is te begrijpen; men gewent zich aan alles, zelf aan teleurstellingen. Op den 28sten april geloofde de gematigde partij even als op den 10den maart en misschien meer nog dan toen, dat zij zeker was van den goeden uitslag; maar nu zij reeds eene nederlaag heeft ondergaan, is zij minder verrast, of om liever te zeggen, minder verschrikt, dat zij voor de tweedemaal geslagen is.

De toestand is er niet minder hoogst moeilijk om. Men moet zich geene illusiën maken; deze verkie- zing toont eerder eene toeneming dan eene vermin- dering der socialistische partij te Parijs, aan. Ech- ter is het wellicht beter te zeggen eene toeneming van de oppositie, dan van de socialistische partij. Het zoude toch eene dwaling zijn, die hedon even groot is als op den 10den maart, zoo men al die 128 duizend kiezers, welke hunne stem gegeven hebben aan den heer Eugène Sue, voor socialisten hield. Bij deze zoo wel als bij de vorige verkiezing zijn het de ontvredenen van alle kleuren, die op dezen kandidaat gestemd en hem de overwinning verschaft heb- ben.

Wat zal het bestuur nu doen? Eenige ultra-con- servatieve bladen spannen alle moeite in hetzelfde meer dan ooit tot uitermate strenge maatregelen aan te sporen. De Patrie geeft zeer duidelijk te kennen dat zij den strijd op de straten verlangt, om de neder- laag der stembus te herstellen.

Gelukkig schijnt het bestuur zich verstandiger te beloonen dan die doldriftige raadgevers. De uitslag der stemming schijnt zelfs, in het Elysée, geene groote bezorgdheid te hebben gebaard; men zoude daar volstrekt niet geneigd zijn tot coups d'Etat of tot inconstitutioneele voorstellen. Men zoude de uitspraak van het algemeene stemrecht, hoe vreemd die ook is, aannemen, en er op bedacht zijn daarmede zonder gerucht, zonder in het oogvallende, of wanhopige maatregelen, zijn voordeel te doen; dit zoude een bewijs zijn van verstand.

Gisteren waren er geruchten verspreid van wijzi- gingen in het ministerie. Dit is het noodzakelijke gevolg van elke verkiezing. Men noemde de zeer verschillende namen van de heeren de Persigny, Bixio, Victor Foucher, Dufaure, de Falloux, de Lamoricière, Gustave de Beaumont, Grevy, de Vaudrey en nog van anderen. Uit de menigvul- dige combinatiën volgt reeds, dat nog geene ernstig gemeend is. Men zal behooren te wachten.

De Wetgevende Vergadering is in de gaanderen gehouden, te midden van al die geruchten. In de zaal werden in dien tusschentijd de discussiën

voortgezet over de begrooting van Oorlog, en het eeni- ge incident waardoor aan de debatten eenig leven werd bijgezet, was een uitval van den generaal de Lamoricière tegen de verschillende coups d'Etat.

Bij de roode partij blijven de hoofden de bezadigd- heid bij de overwinning aanbevelen. Men zegt dat eeen aanval op het algemeene stemrecht hen op dit oogenblik alleen van dit vreedzame besluit zoude kunnen afbrengen.

Men zeide te Parijs dat de minister van marine ernstige berigten van den Senegal ontvangen had. Men sprak van aanvallen door de inlanders der kust van het vaste land op de bewoners van Saint Louis gedaan. De gouverneur, de Schout bij nacht Raudin, was afwezig op eene expeditie naar het hoogere gedeelte der rivier, en de aanvallers hadden van die omstandigheid gebruik gemaakt om hunne vijandelijke plannen des te gemakkelijker te kunnen uitvoeren.

Er is geen nieuws van enig belang uit Italie. De Concordia van Turijn beweert dat Mgr. Franzoni, de aartsbisschop, de hoofdstad zoude verlaten en zich naar Rome begeven hebben. Men meldt dat in laatstgenoemde stad spoedig een edict zoude wor- den uitgevaardigd betreffende de vorming van een raad van staten en de organisatie der gemeente-wet.

— De beraadslaging over de wet op het mid- delbaar onderwijs, in de Belgische Kamer van Af- gevaardigden op eergisteren, was zeer levendig, ja soms onstuimig. Art. 8 der voordragt, houdende »dat de ministers van eeredienst zullen wor- den uitgenoodigd godsdienstig onderwijs te doen ge- ven of daarover te waken, bij inrichtingen, aan de bepalingen der tegenwoordige wet onderworpen,» gaf aan de hoofden der clericale partij, de heeren de Theux, Merode en anderen, aanleiding tot hef- tige bestrijding. Verscheidene amendementen werden aangeboden, doch alle verworpen. Het amendement van den heer Lelièvre, houdende dat de bepaling: *het middelbaar onderwijs omvat het godsdienstig onderwijs*, als 10. paragraaf in art. 8 van het ont- werp zou voorafgaan, werd aangenomen. Daarna is het geheele artikel in omvraag gebragt en aange- nomen met 72 tegen 6 stemmen. 15 leden onthiel- den zich van de stemming.

FRANKRIJK.

Parijs, 30 april. Eene donatie welke onlangs aan de hospitalen dezer stad bij testamentaire be- schikking verstrekt is, dreigt tot vele verwikkelin- gen aanleiding te zullen geven. Zeker Poirier namelijk, bestemde bij uiterste wilsbeschikking eene som van 220,000 francs voor de hospitalen van Parijs, onder bepaling, dat die gelden zouden die- nen ten behoeve van behoeftige arbeiders en bovenal van hen, die wegens hunne staatkundig-socialis- tische denkwijze geleden hadden. Het bestuur over de hospitalen wilde daarop de gelden alleen doen dienen ten behoeve van behoeftige arbeiders, doch aan de andere voorwaarde geen gevolg geven. De uitvoerders van den laatsten wil des overledene ver- zetten zich hier echter tegen. De minister van Bin- nenlandsche Zaken, aan wien de zaak ter goedkeu- ring moet worden voorgelegd, zal zich voorloopig uit de netelige positie redden, door te bepalen, dat de donatie kan worden aangenomen en dat aan alle voorwaarden die niet in strijd met de wet zijn, gevolg kan worden gegeven. Daarna zal de regt- bank te beslissen hebben, of de voorwaarde om- onderstand te verleen aan socialisten, al dan niet strijdig met de wet is.

— Ten gevolge van belangrijke ontdekkingen, welke door eeno vrouw gedaan zijn, die in de stad Brugge gevangen gehouden wordt, is de Fransche politie op het spoor gekomen van eene op breedte schaal aangelegde fabriek van valsche munten. De politie konde de schuldigen in- hechtenis nemen vóór nog een enkel stuk door hen was in omloop gebragt. Het waren twee Italianen, een Spanjaard, een Belg en eenige andere personen. Door middel van eene zware muntschroef werden van zeker metaal platen vervaardigd, ter grootte van vijf francs of andere stukken; door middel van de galvanoplastiek werd dan op dezelve de beeldtenis, enz. en de keer- zijde der echte muntstukken, overgebragt. De poli- tie heeft overigens een aantal voorwerpen in beslag genomen waarvan de valsche munters zich be- dienden.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 2 mei. Naar wij vernemen zijn tot correspondenten der 4de klasse van het Konink- lijk Nederlandsch Instituut van wetenschappen, let- terkunde en schoone kunsten, gekozen de heeren: A. Calame, te Genève; C. van Beveren, te Rot- terdam; L. Meijer en J. B. Wicink, beide te 's Gravenhage; A. Wiertz, te Brussel, en G. Wap- pers, te Antwerpen; en tot geassocieerde de heer L. Gallait, te Brussel, thans correspondent.

— De derde klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut heeft tot hare correspondenten verkozen de heeren C. Ritter en H. L. Fleischer, beide te Leipzig, Alph. Hecker te Leiden, en mr. G. W. Vreede, hoogleeraar te Utrecht.

— Gisteren avond heeft de nieuw broeppen leeraar

en heider bij de Nederduitsche hervormde gemeente te 's Hage, de Wel-Eerw. heer *Roelof Benninck Jansonijs*, zijne intrée-leerrede in de groote kerk gehouden. Z. W. Eerw. had zijn tekst gekozen uit den IIde Zendbrief van Paulus aan de Corinthen, van het IVde Hoofdstuk het 1ste vers: »Daarom, dewijl wij deze bedoeling hebben, naar de barmhartigheid, die ons geschied is, zoo vertragen wij niet.»

Arnhem, 3 mei. Gisteren avond is uit het vroeger vermeldte zestal van predikanten door den grooten kerkenraad der hervormde gemeente alhier het navolgende drietal geformeerd: D. D. *Hugenholtz* te Geervliet, *Voorhoeven* te Leerdam en *Schouw Santvoort* te Hattem. Uit dit drietal zal op 10 mei e. k. het beroep worden gedaan.

— Op de lijst van aanbeveling, door de arrond-regtib. te Tiel opgemaakt, ter vervulling van den post van kantonregter te Zalt-Boemel, zijn geplaatst: 1o. mr. *J. G. Kist*, advocaat te Leyden; 2o. mr. *F. L. Rambonet*, advocaat te Arnhem, en 3o. mr. *P. C. Phaff*, griffier bij het kantongeregt te Elst.

— Het is na vele pogingen van onderscheidene natuurkundigen, gelukt de snelheid nauwkeurig te bepalen waarmede de electrische vloeistof langs metalen draden loopt. Dit vraagstuk is door den heer *Fiscau*, die onlangs op eene nieuwe wijze de snelheid van het licht en de oppervlakte der aarde gemeten had, opgelost met medewerking van den heer *Couville*. Hij heeft in de laatste zitting der Parijische Academie van wetenschappen medegedeeld, op welke wijze hij te werk gaat en welke uitkomsten hij verkregen heeft. Volgens zijne bevinding, die door deskundigen onbetwistbaar wordt geacht, loopt de electrische vloeistof langs ijzerdraad met eene snelheid van nagenoeg 100,000 kilometers in eene seconde, en langs koperdraad met eene snelheid van 180,000 kilometers.

STATEN-GENERAAL. EERSTE KAMER.

Zitting van woensdag, 5 mei.

In deze zitting is ingekomen eene missive van den minister van Binnenlandsche Zaken houdende mededeeling van het verslag van den staat van het schoolwezen van 1848—1849. — Aangenomen voor kennisgeving; plaatsing van het verslag in de boekerij.

De commissie voor de verzoekschriften heeft bij monde van den heer *Engelkens* verslag gedaan op een verzoekschrift van *Smit* en *Canteel* van Amsterdam, houdende bezwaren tegen de wet op den waarborg van de gouden en zilveren werken. Ter griffie.

De commissie van rapporteurs heeft haar verslag gedaan over het ontwerp tot overbrenging van fondsen op de begroeting voor 1850, voor het herstel van het muntwezen. — Dat verslag zal worden gedrukt en rondgedeeeld. — Na enige woordenwisselingen wordt besloten, dat de beraadslagingen over dat ontwerp morgen zullen worden gehouden, het uur door den voorzitter nader te bepalen.

Uit die woordenwisselingen is gebleken: 1o. dat de commissie van rapporteurs van de eerste kamer over het wets-ontwerp nopens het toezigt en de zorg over de zaken der munt haar verslag heeft opgemaakt, doch het aan den minister van financiën heeft toegezonden, ten einde daarop de antwoorden te bekomen. Het algemeen verslag over dat ontwerp wordt spoedig te gemoet gezien. En 2o. dat men verwacht, dat de beraadslagingen over het ontwerp nopens het regentschap, morgen in de vereenigde vergadering der Staten-Generaal zullen worden gehouden. Men verlangde, dat na afloop der beraadslagingen de discussiën over bovengemeld wets-ontwerp in de Eerste Kamer zouden plaats hebben. Uit dien hoofde is de bepaling van het uur der te houden zitting aan de Kamer overgelaten.

De vergadering is daarna gescheiden.

— Men vernemt, dat het verslag van het onderzoek der vereenigde seclien over het ontwerp nopens de voogdij in gereedheid wordt gebracht en vrij uitgebreid is, en het wordt bevestigd dat daartegen zwaarwigtige bedenkingen bestaan.

VEREENIGDE ZITTING DER BEIDE KAMERS.

Zitting van Woensdag, 5 Mei 1850.

In deze zitting heeft de voorzitter kennis gegeven, dat door de afdeelingen tot rapporteurs gekozen zijn:

1o. Voor het wets-ontwerp nopens het Regentschap, de heeren: *Meeussen*, *Godefroi*, *Engelen*, van *Goltstein*, *Verwey-Mejan*, van *Beeck Vollenhoven* en *Westerhoff*.

2o. Voor dat wogens de voogdij, de heeren: *Meeussen*, *Godefroi*, van *Hoëvell*, van *Nispen van Pannerden*, *Cost Jordens*, van *Twist* en *Hengst*.

De commissie van rapporteurs heeft haar algemeen verslag uitgebracht over het ontwerp van wet nopens het Regentschap.

Uit dat verslag blijkt, dat het beginsel, hetwelk door de regering, nopens de keuze van den Regent, is aangenomen, volgens hetwelk de naaste meerderjarige agnaat van den regerenden Koning in de eerste plaats daartoe in aanmerking zoude behooren te komen, geenszins als gegrond is aangenomen. Aan vele leden is het voorgelopen, dat de Grondwet dienaangaande geen bepaald voorschrift behelst, en dat derhalve in dezen alleen op het belang van den Staat kan worden gelet.

Andere leden hebben daarentegen hunne goedkeuring aan het door de Regering aangenomen beginsel

gehecht. Een der leden (de heer *Groen*) heeft zelfs, in eene ingediende nota, zijn gevoelen ontwikkeld, dat de naaste meerderjarige bloedverwant des Konings van regtswege Regent behoorde te zijn; — dat de benoeming van een Regent in strijd zoude zijn met de beginselen van eene constitutionele monarchie, en de artt. 41 en 198 der grondwet uit dien hoofde behoorden te worden gewijzigd. Dit gevoelen heeft echter in de afdeeling, tot welke dit lid behoort, geene ondersteuning gevonden.

Enkele leden hebben beweerd, dat alsnu reeds in de opvolging van het Regentschap moest worden voorzien; — anderen, dat alsnu ten spoedigste eene voordragt behoorde te worden gedaan, nopens de kosten van het Regentschap; — weder anderen, dat bepaaldelijk de onschendbaarheid van den regent bij de wet behoorde te zijn uitgedrukt.

Bij de overweging van de bijzondere verordeningen der wet is de vraag overwogen, of de benoeming van 's Konings eenigen broeder tot regent wel als door het belang van den staat gevorderd kon worden beschouwd, en wel bepaaldelijk, vermits nog andere personen, dan de voorgestelde regent, daarbij in aanmerking hadden kunnen komen. Hulde doende aan de uitstekende hoedanigheden van de gemalin van den regerenden Koning en tevens aan het eerbiedwaardig karakter en de veelzijdige ondervinding, ook in regerings-zaken, van Prins *Frederik*, is deze vraag door de overgrote meerderheid bevestigend beantwoord, en is tevens begrepen, dat deze wet niet alleen voorzag in het Regentschap van den tegenwoordigen Prins van Oranje, maar ook in geval diens jongere broeder Troonopvolger mocht worden.

Bij het antwoord der regering op de haar medegedeelde bedenkingen, heeft deze haar genoogen bevestiging over de verklaring, dat de overgrote meerderheid der leden gezind is, om zich met hare voordragt, betreffende het regentschap, te vereenigen. Zij heeft daarbij het door haar aangenomen beginsel verdedigd maar tevens verklaard, dat de welverdiende hulde, bij deze gelegenheid, door de Staten-Generaal aan de uitstekende hoedanigheden der Koningin en het eerbiedwaardig karakter van Prins *Frederik* toegebragt, naar hare overtuiging, in al de oorden des vaderlands eenen luiden en welgevallen weerklink zoude vinden.

Naar aanleiding van de gemaakte bedenkingen, heeft de regering, met behoud der hoofdbeginselen, nog eenige wijzigingen, zoowel in de voorafpraak, als in de artikelen gebragt, en heeft de commissie van rapporteurs geoordeeld, dat het ingebragt verslag als algemeen verslag kan gelden.

De voorzitter stelt voor de beraadslagingen over dat ontwerp te bepalen op morgen ochtend ten elf ure.

De heer *Boreel van Hogelanden* meent te moeten voorstellen, den dag der beraadslagingen over het ontwerp van wet nopens het Regentschap nog niet op morgen te bepalen. Hij gelooft, dat het van belang is, dat de vergadering alvorens die beraadslaging te bepalen, kennis drage van de antwoorden der regering ten aanzien van het wets-ontwerp wegens de Voogdij. Die ontwerpen staan, naar spreker oordeelt, in een naauw verband tot elkander. Beiden hebben betrekking tot de regeling van de orde van zaken, indien men het ongeluk had, den koning te verliezen, als de troonopvolger nog minderjarig ware. Immers, het Regentschap strekt tot uitoefening van het koninklijk gezag en de Voogdij heeft ten doel de aanwijzing van de personen en de regeling der wijze waarop voor de opvoeding van den minderjarigen Koning zorg zou moeten worden gedragen. Die twee wetten maken alzoo één geheel uit en geene derzelve behoort te worden vastgesteld, dan nadat men het geheel stelsel der regering kunne overzien. Maar dit is vooral van belang omdat het van algemeene bekendheid is, dat er over het ontwerp nopens de Voogdij verschil van gevoelen bestaat tusschen een groot deel der vergadering en de regering, zoodat het zelfs te vreezen is, dat die voordragt van wet niet spoedig zal tot stand komen. Het gevolg zou kunnen zijn, dat de regeling der Voogdij, bij de grondwet voorgeschreven, voor eerst, wie weet voor welk eenen geruimen tijd, zou worden verschoven. Nu erkent spreker al het gewigt van de wet nopens het Regentschap, daar het daarbij de tijdelijke uitoefening van het Koningschap geldt, doch de wet wegens de Voogdij is van niet minder belang. Daar geldt het de zorg voor den persoon, de vorming van den jeugdigen minderjarigen Koning. En dan mag spreker wel vragen, of de keuze van de voogden, de regeling der Voogdij, geene zaken zijn van het hoogste gewigt. Hij gelooft derhalve, dat het van belang is, dat er geene overhaastiging plaats hebbe en dat men op dit oogenblik den dag der beraadslagingen niet vaststelt. De twee wetten maken slechts één geheel uit. Geene derzelve behoort afzonderlijk te worden vastgesteld. Men moet eerst het stelsel der regering over het geheel dezer ontwerpen kennen.

De heer *van Goltstein* kan het naauw verband, dat tusschen deze twee wetten zou bestaan, niet inzien. Zij betreffen twe onderscheiden, geheel verschillende van aard. De eene wet houdt voorzieningen in van algemeenen aard, van het land; de andere regelt de bijzondere belangen van den minderjarigen Koning. Immers hij kan niet toegeven, dat er tusschen die beide ontwerpen een onmiddellijk verband zou bestaan. In de grondwet worden de

beide onderwerpen dan ook elk afzonderlijk, in verschillende afdeelingen behandeld. Het eene ontwerp, dat aan de vergadering is aangeboden, nopens het regentschap, is van zeer eenvoudigen aard; het andere, wegens de Voogdij, is daarentegen van zeer ingewikkelden aard. Dat laatste heeft niet alleen betrekking tot de benoeming der voogden, maar het moet ook de regeling der voogdij vast stellen. Het moest noodwendig aanleiding geven tot vele moeilijkheden en bedenkingen, die eerst na verloop van eenigen tijd kunnen worden opgelost. Wanneer nu, gelijk wordt voorgedragen, de beraadslagingen over het ontwerp nopens het regentschap mochten worden uitgesteld, dan is het niet te voorzien, wanneer het in beraadslaging zal kunnen worden gebragt. Tegen dat onbepaald uitstel verzet zich het voorschrift der grondwet, dat bepaalt, dat de wet wegens het Regentschap nog bij het leven van den Koning, voor het geval der minderjarigheid zijns opvolgers, wordt gemaakt. Reeds is in de afdeelingen de vraag gedaan, of de vaststelling dier wet niet reeds te lang was vertraagd. Spreker wil dat in het midden laten, doch gelooft, dat het in allen gevallen zake is, die vaststelling niet langer te verschuiven. Hij ten minste wenscht zich aan die vertraging niet schuldig te maken, doch integendeel tot eene spoedige regeling dezer belangrijke zaak mede te werken. Hij houdt het wijders daarvoor dat dergelijk uitstel met de voorschriften van het Reglement van Orde niet zoude zijn overeen te brengen. Hij gelooft alzoo, dat het allezins wenschelijk is, dat de dag der beraadslaging worde bepaald. Eene beslissing ten dezen is in allen opzichte doelmatig te achten. Zij wordt door de grondwet gevorderd. Spreker kan zich alzoo volkomen vereenigen met het voorstel, door den president gedaan, om den dag der beraadslaging op morgen te bepalen.

De heer *Donker Curtius* merkt op dat de ontwerpen welke in beraadslaging zullen komen van hoog gewigt zijn, te tegelijk van teederen aard. Zoo oot bij het nemen eener beslissing, zonder aanzien des persoons, hoe hoog ook geplaatst, de vertegenwoordiging eene moeilijke taak te vervullen heeft, dan zeer zeker is dit thans het geval. Hij voor zich hoopt haar te volbrengen, getrouw aan de leus: »doe wel en zie niet om.» Al aanstands moet spreker opmerken, dat het hier een geschilpunt geldt van groot belang en dat het niet alleen nog zoo zeer de vraag is of er heden onmiddellijk een dag van beraadslaging zal bepaald worden, maar ook of niet de regeling der voogdij aan de regeling van het regentschap zal moeten voorafgaan. Spreker is van het gevoelen dat werkelijk eerst de voogdij en daarna het regentschap dient behandeld te worden en hij treedt in eene ontwikkeling der gronden die, zijns erachtens, voor die wijze van behandeling pleiten. Vroeger kende men de juiste afcheiding van voogdij en Regentschap niet. Velen hadden het denkbeeld dat die onderwerpen in een onafscheidelijk verband stonden; de tegenwoordige grondwet heeft eene bepaalde afcheiding gemaakt tusschen beide deze geheel verschillende zaken, maar niettemin eenig verband laten bestaan. Verre is hij af dat verband tot zekere hoogte af te keuren, maar het zijn en blijven afgescheiden zaken en hij zou met de geschiedenis in de hand kunnen aantoonen, dat het staatkundig te achten is om voogdij en regentschap afgescheiden te houden, opdat de invloed der voogdij niet gebruikt worde om de magt van den regent uit te breiden.

Maar nu rijst de vraag welke van die beide onderwerpen het eerst zullen behandeld worden en dan wijst spreker op de grondwet en de volgorde daarbij aangenomen; men zal dan zien dat in de allereerste plaats gewild wordt regeling der voogdij en eerst daarna voorziening omtrent het regentschap. Kan die volgorde nu hier verbroken worden? Ja wellicht, als er gewichtige redenen tot afwijking bestaan, maar een zeer zeker, wanneer er, zoo als spreker meent, afloende redenen bestaan voor de inachtneming der grondwettelijke volgorde. En voor die volgorde bestaat eene zeer gegronde reden. Het Koningschap kan in geen enkel opzigt, zelfs maar één oogeblik, onvertegenwoordigd blijven. De Koning moet én als Koning én als privaat persoon vertegenwoordigd worden in en buiten de regering. De grondwet heeft gewaakt voor alle stoornis en heeft voorgeschreven wie belast zal zijn met het Koninklijk gezag waar te nemen, ingeval er nog geen regent benoemd is en de Koning kwam te overlijden. Het Koningschap slaapt dus nooit en de voorzieningen voor alle mogelijke gevallen zijn vooraf reeds gemaakt. Niet alzoo met de voogdij; die moet *ingesteld* worden, en daarin vindt spreker dus eene reden te meer om allereerst de voogdij en daarna het regentschap te regelen.

Bovendien, de minderjarige jeugdige Koning heeft regten tegenover den regent; is dat waar, dan is ook de eerste zorg om nopens de voogdij voorzieningen te nemen. Spreker heldert dit op met eenige voorbeelden aan de grondwet zelve ontleend, b. v. de regeling van het inkomen van den regent; hier bestaat een contradictoer belang tusschen den regent en den minderjarigen Koning.

Het oogeblik van den dood is onzeker; en daarom dienden de voogdijbepalingen vooraf te gaan, maar zoo nu eerst in het regentschap voorzien wordt dan zal het de regent zelf kunnen zijn die zijne eigene bezoldiging moet regelen. De voorsteller tot verdraging der discussiën; heeft er reeds op gewezen, dat de

wel op de voogdijschap wel eens achter kon blijven, na aanneming der wet op het regentschap; welnu, wanneer dan het ongeluk wilde dat de koning ons ontrief dan zou ook de regent zelf moeten voorstellen de wet op de voogdijs. Diegenen die nu met spreker Regentschap en voogdijs als afgescheiden zaken beschouwen, en meenen dat de voogdijs niet moet kunnen dienstbaar gemaakt worden om de magt van den regent uittebreiden, die zullen ook moeten instemmen dat er moet aangevangen worden met de wet op de voogdijs; dat is de volgorde der grondwet; dat is overigens eene rationeele volgorde. Het argument door den heer v. *Goltstein* gebozigd gebruikt spreker tegen dien redenaar. Hij zeide toch, de wet op het regentschap is van zeer eenvoudigen aard; die op de voogdijs van grooten omvang; wie weet wanneer de laatste tot stand zal komen, wanneer de beraadslagingen over de eerste werden uitgesteld, enz. Maar juist dit argument is eene reden te meer om eerst de voogdijs te regelen, opdat deze na aanneming der wet op het regentschap niet geheel achter blijve en ook opdat niet de mogelijkheid ontsta, dat de voogdijsregeling door den regent zelf zou moeten worden voorgedragen, in 't onverhoopt geval van overlijden des konings, zonder dat de voogdijswet tot stand ware gebragt.

In allen geval vordert het onderwerp en de daaraan verwante vraagpunten eene rijpere overweziging dan waartoe op dit oogenblik de gelegenheid bestaat. Uit dien hoofde komt het voorstel van den heer *Boreel* zeer te stade. Niet onvoorbereid dient men zijne stem over het door spreker geopperd vraagpunt uit te brengen; en daarom verklaart hij zich mede voor het uitstel, dat dan tegelijk de door hem opgeworpen moeilijke quaestie onaangeroerd laat.

De heer van *Heemstra* kan zich vereenigen, noch met hetgeen door den vorigen redenaar, noch met dat wat door den heer *Boreel* is in het midden gebragt. Hij neemt met deze twee heeren de mogelijkheid aan dat, ten gevolge der behandeling van de wet nopens het Regentschap op morgen, die om trent de voogdijs zeer lang vertraagd, ja tot eene verwijderde toekomst verschoven kan worden. Maar nu vraagt spreker, als er zoodanig verschil van gevoelen tusschen de regering en de vertegenwoordiging nopens de wet op de voogdijs bestaat, of men dan de regeling daarvan zal bespoedigen door de wet op het regentschap uit te stellen? Spreker gelooft het niet. Het eenig gevolg zal zijn, dat beide wetten ongerogeld blijven. Nu vraagt spreker, als men zich verplaatst in de treurige dagen, waarin zoodanige wetten zouden moeten gelden, bij het vroeg verscheiden des konings, waar dan het land de grootste behoefte aan zou hebben? Dan is zoo veel zeker, dat de regering geen oogenblik mag stilstaan; dat als de Koning overleden is, onmiddellijk in de koninklijke magt moet worden voorzien. Dit is eene allergrootste behoefte, het is een nationaal belang. Niet dat spreker de wet op de voogdijs van gering belang acht, maar die nopens het regentschap is van grooter, van algemeen belang. De geregelde gang van zaken kan plaats hebben, ook dan wanneer de voogdijs niet ware geregeld. Zoolang deze regeling niet heeft plaats gehad, zoolang zal de gewone weg gevolgd worden en is de moeder de natuurlijke voogdes. Spreker heeft daarover thans niet langer uit te weiden. Maar voor den geregelde gang van zaken is het van groot belang, dat onmiddellijk na den dood des konings iemand de teugelen van het bewind in handen neme. Dit praedoneert alles. Als dan de wet op het regentschap zal zijn aangenomen, dan zal die op de voogdijs eene zaak van nadere zorg uitmaken.

De heer van *Dam van Isselt* doet opmerken, dat de twee leden, die het voorstel van den heer *Boreel* bestreden hebben, juist argumenten gebozigd hebben, om het te doen doorgaan. Welk is toch het ooppunt, waaruit zij geredeneerd hebben? Dat de wet op de voogdijs achterwege zou kunnen blijven. Maar door de behandeling der wet op het regentschap zal men der regering eene *vis inertiae* geven. Zij zal de bedenkingen op de wet nopens de voogdijs onbeantwoord laten. Het zou der regering dan gemakkelijk gemaakt worden: zij zou die met als *non avemus* laten liggen. Welken waarborg wordt er gegeven, dat de wet op de voogdijs zal worden behandeld? Sp eker zegt niet de meerderheid, maar een groot deel der vergadering verschilt van zienswijze met de regering nopens den aard en de beginselen dier wet. Moet de zaak daarom ongerogeld blijven.— De laatste redenaar heeft gezegd, dat die wet van minder belang is, maar hetgeen door den heer *Donker-Curtius* is in dit midden gebragt is, van hoog gewigt. Men spreekt hier niet van personen maar van beginselen, en als men geroepen is zijn oordeel over zulke gewigtige punten uit te spreken, dan vallen de personen weg en geldt het alleen de beginselen. En dan is van kracht hetgeen door laatstgenoemde redenaar is te kennen gegeven. De regent staat boven anderen van het koninklijk huis, en de minderjarige zal niet vertegenwoordigd zijn. Dat de koningin voogdes zou zijn, is misschien wenschelijk, doch niet grondwettig; deze wil eene *wettelijke* regeling. Die Voogdijs moet geregeld worden, hetzij voor, hetzij gelijktijdig met het Regentschap. Bovendien de beide wetten zijn met buitengewone staat, te gelijker tijd en als in verband tot elkander aangeboden. De minister heeft geene afscheiding,

maar één geheel er van gemaakt. Waarom zou de Kamer scheiden wat de regering bij elkander gevoegd heeft? Laten wij (zegt spreker) niet, door de wet op het Regentschap aan te nemen, de zaak praecedieren. Laten wij met kennis van zaken handelen. Laten wij alles *simul et semel* overzien. Dan kunnen wij met vertrouwen stemmen voor de wet op het Regentschap, met het oog op de wet nopens de Voogdijs.

De heer *Hoffman* geeft den heer *Donker Curtius* toe: lo dat het oogenblik des doods onzeker is; 2o. dat omdat men het oneens is, de wet op de Voogdijs achterwege zou kunnen blijven. Maar wat zal het gevolg zijn van eene niet-behandeling der wet op het Regentschap? Dat geene van beide zaken zullen geregeld zijn. Dan kan men het bij den dood des konings nog minder eens zijn, en dan zou die staat van zaken tot in het oneindige voortduren. Dan zou men hebben een raad van Regentschap, d. i., de ministers en den Raad van State. Dit is niet wenschelijk. De natie heeft er belang bij, dat zoodra de Koning gestorven is, er iemand aanwezig zij, die het gezag aanvaardde. Beide wetten kunnen zeer goed gescheiden worden, en spreker ondersteunt alzoo den voorzitter.

De heer van *Hoëvell* gelooft niet dat het doel van hen, die eene gelijktijdige behandeling wenschen, door een uitstel zal worden bereikt. Die heeren hebben hunne vrees te kennen gegeven dat, bij het verschil van meening nopens de wet op het voogdijschap tusschen de Kamer en de regering, deze daartoe aanleiding zal nemen, om, wanneer de wet op het regentschap zal zijn aangenomen, de andere wet onafgedaan te laten. Maar verondersteld dat het verschil niet bestond, dat de Kamer het met de regering eens was. Dan zou over beide wetten te gelijk worden gediscussieerd. Nu kan er evenwel mogelijkheid bestaan, dat alsdan de wet op het regentschap worden aangenomen, die op de voogdijs verworpen. Dan zou men in denzelfden toestand verkeeren. Het is op dien grond, dat spreker den voorzitter mede ondersteunt.

In hoofdelijke omvraag wordt met eene meerderheid van 76 tegen 18 stemmen beslist, dat de beraadslagingen op morgen ten 11 ure zullen worden gehouden.

Tegen de heeren: *Leclercq*, *Duymaer van Twist*, *Donker Curtius*, *Gevers van Endegeest*, *Boreel van Hogelanden*, van *Dam van Isselt*, *Schooneveldt*, *Storm van Eck*, van *Voorst*, van *Walcheren*, *Dommer van Poldersveldt*, *Wintgens*, van *Nispen van Sevenaer*, van der *Lek de Clercq*, *Slicher van Domburg*, *Corver-Hoofst* en *Ferwey-Mejan*.

De zitting is daarna gescheiden.

Zitting van donderdag 2 mei.

In deze zitting zijn de beraadslagingen gehouden over het ontwerp van wet tot benoeming van een Regent en bepalingen ten aanzien der aanvaarding van het Regentschap.

De heer *Wijnaendts* is de eerste spreker en zegt het volgende:

«Veelal moze men kiesheidshalve kunnen zwijgen wanneer er sprake is over personen, bij het wetsontwerp thans in behandeling, heb ik gemeend mijne zienswijze te moeten mededeelen.

Met dat wetsontwerp toch kan ik mij niet vereenigen en een ongemotiveerd afkeurend votum zou een blaam werpen op den tot Regent voorgedragen persoon, wat geenszins mijne bedoeling is. Ik acht mij tevens verplicht op te merken, dat hier niet zoo zeer sprake is over de meerdere of mindere persoonlijke geschiktheid van een aan te wijzen iemand tot Regent, maar veeleer over het meerder of minder politiek belang, dat ons vaderland bij den Regent zal hebben, wanneer het dien onverhoopt mogt behoeven.

Drie personen komen in aanmerking: H. M. de Koningin of KH. KK. HH. Prins *Hendrik* of Prins *Frederik*.

Over het algemeen ben ik gestemd tegen eene vrouw als Regentes. Meestal hebben dan de intrigues schooner spel; maar wanneer nu die vrouw groote bekwaamheden bezit, veel tact heeft en de algemeene achting teregt geniet, zoo als met onze geëerbiedigde Koningin het geval is, dan acht ik haar als Regentes nog minder wenschelijk. De vrouw, om mij tot deze aanmerking te bepalen, idealiseert meer alles dan de man en wanneer zij daarbij door banden des bloeds met eene vreemde dynastie naauw vereenigd, soms door vreemden invloed iets voorgespiegeld ziet, wat zij heilrijk voor den aanstaanden Koning, in betrekking zelfs tot het vaderland acht, maar toch de koude rede onraadzaam moet keuren, wat moederlijke liefde prees, en wanneer dan die moederlijke liefde, met al de talenten en begaafdheden onzer geachte Koningin, vermeent te moeten aandringen op maatregelen, ja wel onraadzaam, maar door haar met de zuiverste bedoelingen voorgesteld en aangedrongen... wijst mij dan, Mijne Heeren, het ministerie, dat ten allen tijde kracht zal hebben, zijne overtuiging te volgen en dat het immer van zich zal kunnen verkrijgen aan de, in het afgetrokken, voorbeeldige denkbeelden der Regentes, de minder aangename werkelijkheid over te stellen?

De tweede geroemde persoon is Prins *Hendrik*, broeder des tegenwoordigen konings.

Het gouvernement heeft met het voorstellen van dien Vorst, op grond van het toeval der geboorte en van het erfregt, zich op een van den persoon geheel onafhankelijk standpunt geplaatst, en dit

is voor het ministerie tegenover den regerenden Koning welligt zeer juist gezien; maar het neemt niet weg, dat de leden der Staten-Generaal zich niet op hetzelfde standpunt behoeven te plaatsen. Juist het ontbreken van de bepaling in onze grondwet, dat de regent zijn zal de naaste meerderjarige agnaat van den regerenden Koning naar de orde der troonopvolging, in verband beschouwd met de opname van eene dergelijke bepaling in vele andere constitutiën, geeft naar mijne innige overtuiging voedsel aan het gevoel, dat de grondwetgever dit bij ons niet heeft gewild, waaraan art. 46 der grondwet in geenen deele obsteert, want de grondwettig aangewezen troonopvolger staat tot het koningschap in geheel andere verhouding, dan een welligt aangewezen regent voor het geval van diens minderjarigheid.

Ik ding nu wel niets af op den lof Prins *Hendrik* gegeven, en ontken niet, dat hij met edele hoedanigheden is toegerust, maar toch acht ik in het belang van het vaderland diens eventueel regentschap nadeelig, zoolang namelijk, op aaneembare gronden een ander kan worden aangewezen.

Wanneer eenmaal door een regent het koninklijk gezag moet waargenomen worden, dan opent zich een ruim spel voor hartstogten, dan zal die regent zich omringd zien, ook door vleiers die meer hunne eigene grootheid, dan die des Vaderlands bedoelen, ten minste ik kan voor eenen Regent in ons land geene uitzondering op den algemeenen regel toelaten, en wanneer dan eens, zoo als vaak, feilen des aanstaanden konings als groote gebreken worden uitgekroten of jeugdige ligtzinnigheid als onverbeterbaar inconstitutionalisme wordt voorgesteld, zou het dan zoo vreemd zijn, dat een Regent, naar aanleiding van het toeval der geboorte aangewezen, gebragt werd tot de overtuiging, dat een *coup d'etat* beter ware dan de overgifte der regering, of liever dat zich eene partij gevormd had met het doel, om het Koningschap in dien jongeren tak over te brengen? — Ik wil in geenen deele geacht worden te verzekeren, dat dit het geval met den thans nog ongehuwden broeder van onzen Koning zijn zou, maar bij de mogelijkheid daartoe verbiedt mij het belang van mijn vaderland, dien Prins in de eerste plaats als Regent te kiezen.

Prins *Frederik* blijft ons dus, en mij rest u mede te deelen, waarom ik minder bezwaar zie in diens benoeming tot Regent. Ik zeg minder bezwaar, want dat ieder Regentschap eigenaardige bezwaren oplevert, zal niemand ontkennen.

Bij eenen bedaarden zin gaf Prins *Frederik* nimmer blijken van heerschzucht en nog treurend over het afsterven zijns zoons, heeft hij geen mannelijk oir en bestaat er minder waarschijnlijk, dat hem een zoodanig tal geboren worden, waarop, zoo niet hij zelf, dan toch eene partij, hem belangzuchtig daartoe aanmoedigende, een wensch tot de kroon zou kunnen gronden. Ja zelfs zal dien ten gevolge die vorst, tevens meer verwijderd in de orde der troonopvolging dan Prins *Hendrik*, minder omringd, minder gevleid worden en de betrekking van Regent, die ik mij niet kan voorstellen, dat hem in zijne omstandigheden toelacht, des te beter kunnen bezigen ten nutte des lands, ook door nevens de moeder des minderjarigen, die zoo te regt in de eerste plaats als voogdes wordt verlangd, dien koningszoon, in Constitutionelen zin, die deugden voor te spiegelen en die bekwaamheden aan te prijzen, welke het geluk der natie en daardoor dat des konings kunnen vestigen en bestendigen.

De reden waarom ik Prins *Frederik* verkies, van wien de minister van Justitie, bij de aanbieding van de wet op de voogdijs, verklaarde, dat die Vorst zoo zeer in de achting der natie deelt, dat hij niets over hem behoeft te zeggen, die reden is, ik erken het, meer eene negative, maar ik acht mij ook geenszins berekend of geroepen de lofredenaar van dien Prins te zijn, te minder, daar men zal toegeven, dat het beter is over dit geheele onderwerp niet te veel tot bijzonderheden af te dalen en geene vergelijking van persoonlijke hoedanigheden, maar wel van omstandigheden mijne keus vestigde.

Naar mijne overtuiging behoort dus het regentschap aan Prins *Frederik* en de opvolging daarin aan Prins *Hendrik* te worden opgedragen.

Ik eindig met te verklaren, dat, indien ik ook niet geschroomd heb, mijne denkwijze bloot te leggen, ik wensch dat het moge geweest zijn ter gelegenheid van eene wet, die geene toepassing zal behoeven te erlangen.

De heer *Engelen* zegt, dat indien men ooit hopen mag, dat de dag nooit zal aanbreken, waarop het noodig wezen zal, dat aan de wet uitvoering worde gegeven, het dan zeker geldt de wet, waarvan de voordragt op dit oogenblik aan de overwegingen der vergadering is onderworpen. Zij heeft toch twi doel, de benoeming van eenen Regent voor het geval, dat de Troonopvolger, op het oogenblik, dat hij met het koninklijk gezag zou worden bekleed, nog minderjarig ware. Dit nu zou gewis een dag van droefenis en rouw zijn voor het koninklijk geslacht, doch het zou ook voor het geheele vaderland ten hoogste treurig te achten zijn. Immers de tijden van Regentschap en minderjarigheid van den Troonopvolger, staan in de geschiedenis meereendeels met eene zwarte kool aangeteekend; het zijn tijden, die tot de schroomelijkste verwarringen kunnen aanleiding geven; veelvuldige rampen voor Volk en Staat kunnen te weeg brengen. Een regentschap is alzoo a

priori reeds als eene nationale ramp te beschouwen. Intusschen is eene voorziening voor het onverhoopte, doch altijd mogelijke geval, altijd wenschelijk. Het is waar, het is nog geen jaar geleden, dat Koning *Willem de Derde* plegtig in de hoofdstad werd ingehuldigd. Hij is in den krachtvollen mannelijken leeftijd. Men mag vertrouwen, dat zijne regering eene lange reeks van jaren zal duren, en dat zij tot welzijn van de natie lang moge worden bestendigd. Het is zoo, de vermoedelijke Troonopvolger heeft bereids zijn tiende jaar bereikt. Slechts weinige jaren behoeven er nog maar te verlopen voor dat Z. K. H. de gevorderde meerderjarigheid zal bereikt hebben. Maar dat alles neemt niet weg, dat men erkennen moet het heilzame van de grondwettige bepaling, dat nog bij het leven des Konings de wet tot benoeming van eenen Regent, voor het geval der minderjarigheid zijns opvolgers, wordt gemaakt. Men ziet het toch dikwerf, hoezeer alle menschelijke berekening falen kan, jongdigen en krachtigen worden onverwacht weggerukt, terwijl grijsen en afgeleefden de jongeren overleven. De regering is nog eens tot de aanbidding van dit wets-ontwerp met geene overijling te werk gegaan.

Het heeft integendeel bij sommigen eene grief tegen haar uitgemaakt, dat wel eerst onlangs de aanbidding van deze ontwerpen heeft plaats gehad. Het komt spreker voor, dat het oordeel over de hooge personen, die bij de benoeming voor het Regentschap in aanmerking komen, niet twijfelachtig kan zijn. Uit den aard der zaken vloeide voort, dat men daarbij alleen het oog op leden van het Koninklijk huis kan vestigen. En neemt men dit aan, dan kunnen er slechts vier personen daarvoor in aanmerking komen, die alle de sympathiën van de natie bezitten en wier benoeming de algemeene goedkeuring zou wegdragen. Bepaalt men zich tot de twee meerderjarige vorsten, dan ziet men in den een den naasten opvolger van den Troon, den edelen broeder des Konings, die te midden der gevaren en der verleiding, waaraan zijn leeftijd is blootgesteld, aan het land een voorbeeld geeft van de betrachtting van de reinste zeden en van eenen onberispelijken levenswandel; en die, gelijk te recht door den minister bij de aanbidding van dit ontwerp te kennen gegeven heeft, zijn leven gewijd heeft aan een vak, dat aan Nederland de grootste helden geleverd heeft en waaraan voor onzen staat zulke glorieuske herinneringen verbonden zijn. De andere vorst is de oom des Konings, een Prins van meer gevorderde jaren, die eene rijpe ondervinding in zaken van regering heeft opgedaan, die alle achtung en bewondering verdient. Mogt men zich echter willen laten leiden door de meer innige banden der natuur, dan zou men het oog moeten slaan op de edele vorstin, die zoo vaak aan hulpbehoevende hare handen heeft uitgestrekt, daar waar slechts liefdadigheid, menschlievendheid te betoonen was; die steeds nog te ver van de Koninklijke residentie regmatigen rouw gevoelt over het smartelijk verlies van haren Koninklijken gemaal; spreker heeft het oog op de Koningin-weduwe. Of eindelijk zou in aanmerking moeten komen Neerlands geliefde, geëerbiedigde Koningin, wier naam slechts genoemd behoefte te worden, en die geene aanbeveling behoeft. De regering heeft gemeend, dat geene persoonlijke vooringenomenheid hier moest gelden en zij heeft zich in hare voordragt doen leiden door de beginselen, die naar hare meening, tot grondslag van ons staats-regt zouden strekken. Zij heeft geoordeeld, dat het beginsel van erfelijkheid, dat ten aanzien van het koningschap bij de grondwet is aangenomen, ook op het regentschap behoorde toegepast te worden. Spreker kan zich met die gedachte niet vereenigen. Hij zal echter de voordragt die gedaan is, niet bestrijden, doch hij kan niet goedkeuren het beginsel, dat de regering op den voorgrond heeft geplaatst, noch hetgeen door de regering tot regtvaardiging of aanprijzing van dat beginsel is aangevoerd. Hij erkent gaarne, dat de gronden, die voor de erfelijkheid van het Koningschap kunnen worden bijgebracht, in vele oogzichten ook toepasselijk zijn op het Regentschap, doch dat neemt niet weg, dat, ten aanzien van het laatste geval, daartegen bezwaren overstaan, die niet van gewigt zijn ontbloot. Reeds zijn in het verslag der commissie van rapporteurs onderscheidene daarvan opgegeven. Het kan toch zijn, dat de naaste meerderjarige agnaat tot de vervulling der koninklijke magt ongeschikt is, of dat andere omstandigheden zijne optreding als Regent min wenschelijk maken. Het is wel waar, dat vele dier gronden ook tegen heterfelijk koningschap zouden kunnen worden bijgebracht, doch dan is de erfelijkheid zoo volstrekt noodzakelijk, dat andere bezwaren daarvoor moeten zwichten. Men zou anders aanleiding geven, dat men het doen van elke keuze onafgebroken voortdurend onder den ontstaan. Het onafgebroken volhouden van het beginsel, door de regering voorgesteld, kan ten gevolge kunnen hebben, dat de Natie het Regentschap niet genoegzaam vereenzelvigd werd. Men herinnere zich slechts wat in vorigen tijd onder het Regentschap van prinses *Anna* heeft plaats gehad. Nu heeft de regering wel toegestemd, dat de erfelijkheid slechts zoo lang zou worden vastgehouden, als er geen bezwaar bestaat,

om het Regentschap aan den naasten agnaat op te dragen. Maar hij vraagt het welke regering er ligt zal toe overgaan, om eenen prins als geheel ongeschikt voorbij te gaan en als het ware voor de wereld ten toon te stellen. Is het dan niet te vreezen, dat de belangen van het vaderland aan andere belangen zullen worden opgeofferd? Er kunnen nog andere bezwaren bestaan tegen de benoeming van den naasten troonopvolger tot Regent. Hier kan geen sprake zijn van het land onzer inwooning. Doch wanneer men van veronderstellingen uitgaat, dan mag men alle mogelijke gevallen voorzien. En dan beweert hij, dat de belangen van den naasten Prins van den bloede soms zeer in strijd kunnen zijn met die van den minderjarigen Koning; hetgeen zelfs in zeker opzicht altijd het geval is. Maar dan volgt ook daaruit, dat het altijd hoogstgevaarlijk is, het Koningschap aan zoodanigen mogelijken troonopvolger op te dragen. Men weet toch, tot welke geruchten in de vorige eeuw, het Regentschap van den hertog van Orleans heeft aanleiding gegeven. (Plaatsgebrek belet ons dit verslag heden te vervolgen. Wij hopen dit in ons no. van morgen te doen. — Ten slotte is het ontwerp aangenomen met 86 tegen 14 stemmen.)

Advertentiën.

 Bij de op 10. Mei H. gehouden eerste veiling is ingezet: Het HUIS en ERVE, op de Houtmarkt binnen Zutphen, Wijk T, No. 255, laatst bewoond door wijlen, G. HAVERSKAMP, voor eene som van f1466. Zullende de tweede of definitieve veiling van voorschreven Huis en Erve plaats hebben, op Woensdag 15 Mei e. k. des voormiddags om 10 ure, in het Nederlandsche Koffijhuis te Zutphen en alsdan levens worden geveild en verkocht:
1o. Eene ZITPLAATS in de Grootte Kerk te Zutphen, gemerkt Letter X. No. 2.
2o. Eene ZITPLAATS in de Broeders Kerk aldaar, Bank L. No. 10 en
3o. Eene Bank met vier Zitplaatsen in de Grootte Kerk aldaar, gemerkt Letter K K K No. 2.
Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. D. EFKINK, te Zutphen.

 De Notaris J. D. PASTEUR, te Doetinchem, zal op Vrijdagen den 10den en 24sten Mei, telkens des voormiddags te 11 ure, in het Heeren-Logement te Doetinchem, doen inzetten en finaal verkoopen:
1o. Een zeer net, voor weinige jaren geheel nieuw opgemaakt HUIS en ERVE met OPEN PLAATSJE, bevattende twee ruime BENEDENKAMERS en vier BOVENKAMERS, allen Behangen, voorts KEUKEN, ZOLDER, KELDER en verdere GEMAKKEN, welke aan een fatsoenlijk Woonhuis gevorderd worden, bijzonder geschikt voor een klein gezin, en staande op een der beste standplaatsen in de Homburgerstraat te Doetinchem.
2o. Een Hecht, Sterk zeer Logeabel, wel doortimmerd HUIS en ERVE, met groote SCHUUR, vroeger ingerigt tot Timmermanswinkel en Tuin, staande en gelegen op een zeer goeden stand in de Grutstraat te Doetinchem, bevattende drie BENEDEN- en drie BOVENKAMERS, meest allen Behangen, ZOLDERS, KEUKEN, KELDER en verdere GEMAKKEN; dit pand is door deszelfs gunstige ligging en ruimte geschikt voor alle neringen en bedrijven, terwijl de Bovenkamers ook afzonderlijk kunnen verhuurd worden.
3o. Een HUIS en ERVE, met groote SCHUUR en TUUNTJE in de Homburgerstraat te Doetinchem, ingerigt tot twee WONINGEN.
4o. Een onverdeeld vijfde gedeelte in een roijaal HEERENHUIS en ERVE, met grooten TUIN en SCHUUR in de Grutstraat te Doetinchem, bevattende dit Huis behalve alle GEMAKKEN, Zeven KAMERS meest allen Behangen.
5o. Een HUISJE en ERVE, achter de Grutpoortsche Wal te Doetinchem.
6o. Een grooten TUIN buiten de Grutpoort te Doetinchem, groot 19 Roeden, 70 Ellen; deze zal in massa en twee onderdeelen geveild worden.
7o. Een TUIN in de Kommesteeg aldaar, groot 4 Roeden.
Te gelijktijd met den inzet van bovenstaande perceelen, zal de toeslag plaats hebben van een DAGHURDERSPLAATSJE, onder de gemeente Zelhem gelegen, groot 1 Bunder, 72 Roeden, 90 Ellen, ingezet op f 567.
Om nadere inlichtingen addressere men zich met franco brieven, bij opgenoemden Notaris.

† † † Op Maandag den 6den Mei, e. k., des † † namiddags om 5 uur, zullen ten Kantore van den Ontvanger der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te Arnhem, aan de meestbiedenden voor contant geld worden verkocht:
37 Stuks aangehaalde LAVEMENTSPUITEN, zullende dezelve een uur voor den Verkoop, voor een ieder te zien zijn.

 Op een Kantoor van Manufacturen **VERLANGT MEN** ten spoedigste een jong Mensch met het **BOEKHOUDEN** bekend, van de Roomsche-Katholieke Godsdienst. — Adres franco Letter B, bij den Uitgever dezer.

† † † Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Arnhem, dd. 25 Maart 1850, is tusschen den Heer **PIERRE ADRIEN ABRAHAM DE TIMMERMAN**, Contrôleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, te Lobith, en Vrouwe **WILLEMINA CHRISTINA VAN BEL**, zonder beroep, beiden domiciliëerd te Lobith, op het, door hen te samen daartoe gedaan verzoek, uitgesproken **SCHELDING VAN TAFEL ET BED**, met al de gevolgen, bij voorafgaande overeenkomst tusschen hen vastgesteld en bedongen.

Voor getrouw uittreksel, Mr. H. J. **KRONENBERG**, Procureur.

† † † Blijkens acte, den dertigsten April 1850, † † verleden—voor den Edel Achtebaren Heer † Kantonregter te Arnhem, Provincie Gelderland, is door den Heer **WILHELMUS LAURENTIUS BURGERS**, oud Postmeester wonende te Arnhem, aan zijnen minderjarigen Zoon **WILHELMUS HENDRIKUS JACOBUS BURGERS**, verleend handligting tot uitvoering van allen handel in VEE en tot al wat daartoe behoort. Overigens tot alle de regten, welke volgens Artikel 484 van het Burgerlijk Wetboek kunnen gegeven worden, alsmede over zijne inschrijvingen op het Grootboek te kunnen beschikken.

† † † De DIRECTIE DER NEDERLANDSCHE † † MAATSCHAPPIJ VAN BRAND-VERZEKERING, GEVESTIGD TE TIEL, adverteert dat in de Zeventiende Jaarlijksche Algemeene Vergadering van deelhebbers, gehouden op den 30sten April jl., het dividend over het jaar 1849 is bepaald op TIEN PERCENT. De COUPONS zullen, van af den 1sten Mei betaald worden ten Kantore der Maatschappij te Tiel en bij de Kassiers derzelve **LE NORMANT** en **VAN OUVENALLER**, te Amsterdam, Gebroeders **CHABOT**, te Rotterdam en **H. BRUNNER**, te Dordrecht. P. A. REUCHLIN, Directeur. H. VAN WESSEM, Az., Administrateur.

J. NASAROW, van Amsterdam, verwittigt het geëerde publiek, dat hij heden gearriveerd is bij den Heer **BALTUSSEN**, in den Zwarten Arend, op de Grootte Markt, met eene groote partij Fransche DAMESLAARZEN in alle kleuren, à f2.25; Stoffen RIJSCHOENEN à f1.60; PANTOFFELS en Lederen SHOENEN à f1; dito STOFFEN à f1.10; HEERENLAARZEN f3.75 à f4.50; hooge GEWASTE à f2, en hooge Stoffen HEEREN-SHOENEN à 2.75, en verder alle soorten van KINDERWERK en wat meer tot het vak behoort, tot de minste prijzen. Hij blijft alhier 4 à 5 dagen.

† † † De ondergeteekende van *Parijs* geretourneerd zijnde, heeft de eer te berigten dat de MODELLEN voor HOEDEN, MANTILLES etc., aan zijn Magazijn ontvangen zijn, benevens eene groote collectie DAMES KLEEDJES, SCHALS, SCHALLONGS, ZOMERDOEKEN etc. J. BENJAMINS.

 RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Zomerdienst beginnende op Maandag den 29sten April 1850.
Van Amsterdam naar Kampen, DAGELIJKS, 's Morgens te 6 ure.
Van Kampen naar Amsterdam, DAGELIJKS, 's Namiddags te 1½ ure.
Van Amsterdam naar Deventer en Zutphen, DIRECT Maandags, Woensdags, Donderdags en Zaturdags, 's Morgens te 6 ure.
Van Zutphen naar Deventer en Amsterdam, DIRECT Zondags, Dingsdags, Donderdags en Vrijdags, 's Morgens circa 8 ure, te Amsterdam in correspondentie met den laatste Spoorrein naar Haarlem, Leiden, 's Hage en Rotterdam.
Van Kampen naar Arnhem en Keulen, Zondags, Dingsdags en Donderdags, 's Morgens te 6 ure.
Van Arnhem naar Dusseldorf en Keulen, Zondags, Dingsdags en Donderdags, 's Avonds circa 8 ure.
Van Arnhem naar Zutphen, Deventer, Zwolle en Kampen, Maandags, Woensdags en Zaturdags, des voormiddags precies te 11 ure.

De prijs dezer courant is f5 in de drie maanden. Afzonderlijke nummers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f1.00 en voor elke regel daarboven 20 centen, behalve 25 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.